

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 6/2025-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Editou Flaskárovou, advokátkou, Popradská 52, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-9C/40/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a sťažnostná argumentácia

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. októbra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v označenom konaní. Navrhujú prikázať mestskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, žiadajú priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobou podanou 30. júla 2020 na Okresnom súde Bratislava I domáhajú zaplatenia 11 223 eur s prísl. proti žalovanému za užívanie ich pozemku a zároveň vydania platobného rozkazu. Podľa sťažovateľov súd prvej inštancie platobný rozkaz nevydal a vo veci nenariadil žiadne pojednávanie. Od podania žaloby uplynuli 4 roky. Sťažovatelia „sú v neistote, sú v situácii, kedy sú povinní strpieť bezplatné užívanie ich pozemku žalovaným“.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

3. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Podľa § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažovateľ k ústavnej sťažnosti musí pripojiť aj kópiu právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

5. Ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľov napriek tomu, že sú právne zastúpení, je nedostatočné a príliš všeobecné. Okrem potvrdenia okresného súdu o prijatí veci nepriložili žiaden iný dôkaz o zásahu, ktorým malo dôjsť k porušeniu ich základného práva a slobôd (§ 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde), a v ústavnej sťažnosti žiadny iný dôkaz ani nenavrhlí (III. ÚS 539/2023, III. ÚS 14/2024). Na základe uvedeného ústavný súd mohol odmietnuť ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí. V záujme materiálneho prístupu k ochrane základných práv a slobôd však ústavný súd preskúmal prítomnosť aj iných dôvodov, ktoré by odôvodňovali odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, resp. preskúmal neprítomnosť iných dôvodov odmietnutia sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní, keď by bolo možné uvažovať o výzve sťažovateľom na odstránenie už uvedených nedostatkov ústavnej sťažnosti. Ústavný súd však v záujme procesnej ekonómie a s prihliadnutím na výsledok predbežného prerokovania sťažovateľov nevyzýval na odstránenie nedostatkov.

6. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04, III. ÚS 262/2024).

7. Ústavný súd stabilne judikuje, že konanie bez zbytočných prieťahov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95, I. ÚS 383/2018, III. ÚS 641/2023). Rovnako tak nie je presne časovo ohraničená ani primeranosť lehoty, kedy by mala byť tá-ktorá vec prerokovaná a najmä rozhodnutá (I. ÚS 61/98, III. ÚS 470/2024). Z relevantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý

zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 221/05, I. ÚS 550/2020, II. ÚS 246/2022). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06, IV. ÚS 513/2020). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý je potrebné vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

8. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 142/03, IV. ÚS 99/07, I. ÚS 22/2016) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľov.

9. Ústavný súd vo vzťahu k zložitosti napadnutého konania, konštatuje, že ide o vec, ktorá patrí do bežnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov a po právnej stránke nie je zložitým konaním. Určitý stupeň faktickej zložitosti súvisel s potrebou vyhotovenia znaleckého posudku. Čo sa týka významu veci, tento aspekt sťažovateľa v ústavnej sťažnosti nerozvinuli. Možno však bez ďalšieho prisvedčiť, že predmet posudzovaného konania nie je časovo zvlášť prioritizovaný.

10. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľov v priebehu napadnutého konania, zo zapožičaného súdneho spisu je zrejmé, že v určitej miere aj sťažovatelia prispeli k jeho predĺženiu. V ich neprospech vyznieva fakt, že súdny poplatok za podanie žaloby nezaplatili hneď, ale až na výzvu súdu, a aj to až po predchádzajúcej ich žiadosti o odpustenie zmeškanej lehoty na zaplatenie poplatku.

11. Pokiaľ ide o tretie hodnotiace kritérium, a to postup samotného súdu, ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že mestský (okresný) súd v doterajšom priebehu napadnutého konania postupoval v zásade plynulo. Jediné obdobie nečinnosti v trvaní približne 17 mesiacov je identifikované od septembra 2021 po doručení vyjadrenia žalovaného s námietkou premlčania, do januára 2023, keď došlo k zmene zákonného sudcu. Následne okresný súd zabezpečoval doručovanie vzájomných vyjadrení a návrhov stranám sporu. Dňa 10. mája 2024 nariadil pojednávanie. Na prvom pojednávaní 15. októbra 2024 sťažovatelia späťvzali žalobu v časti týkajúcej sa náhrady za užívanie pozemku (v sume 7 202,18 eur, pozn.) z dôvodu premlčania a navrhli zmenu petitu žaloby. Na pojednávaní 19. novembra 2024 mestský súd nepripustil zmenu žaloby a vo veci vyhlásil rozsudok. Prvým výrokom zastavil konanie v časti, v ktorej bola žaloba vzatá späť, druhým výrokom uložil žalovanému zaplatiť sťažovateľom 1 545,75 eur s prísl. a tretím výrokom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok bol stranám sporu doručovaný 13. decembra 2024.

12. Ústavný súd poukazuje aj na skutočnosť, že sťažovatelia v priebehu napadnutého konania neurobili rozhodnutie vo veci. Ústavnú sťažnosť podali krátko pred dátumom nariadeného prvého pojednávania. Aj preto ich argumentácia, že vo veci nebolo nariadené žiadne pojednávanie, nijako neobstojí. Uvedené do značnej miery spochybňuje reálnosť nimi deklarovaných pocitov neistoty.

13. Ústavný súd dospel k záveru, že dĺžka napadnutého konania pred mestským súdom vzhľadom na už uvedené okolnosti, ako aj na rozsah odôvodnenia ústavnej sťažnosti nemá takú ústavne relevantnú intenzitu, aby bolo možné po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie konštatovať porušenie označených práv sťažovateľov, preto ich sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu